

DIGITALISERINGS- OG FORVALTNINGSDEPARTEMENTET
(DFD)
Postboks 8004 Dep
0030 OSLO

Dato: 09.12.2024
Saksref: 202419421-4
Deres ref.:
Side: 1 / 3

Vår saksbehandler: Elling Olav Longva
Telefon:
Mobil: +4791655378
E-post: Elling.Olav.Longva@banenor.no

Høring av NOU 2024:14 Med lov skal data deles – høringssvar fra Bane NOR SF

Det vises til høring av NOU 2024:14 *Med lov skal data deles* som Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet sendte på høring 19. september 2024 med høringsfrist 9. desember 2024.

Bane NOR SF (Bane NOR) er infrastrukturforvalter for det statlige jernbanenettet i Norge og med ansvar for planlegging, utbygging, forvaltning, drift og vedlikehold av jernbanenettet, samt trafikkstyring og forvaltning og utvikling av jernbaneeiendom. I vår rolle som infrastrukturforvalter forvalter vi betydelige mengder data og ny lovgivning om deling av data er relevant for Bane NOR.

Vi har gjennomgått høringen og vi er i hovedsak positiv til forslagene i NOUen og de nye lovforslagene, men vi har noen kommentarer.

Vi kan videre opplyse at Bane NOR deltar i det tverrsektorielle datasamarbeidet i samferdselssektoren, men at vi ikke har inngitt innspill til denne høringen gjennom det forat. I hovedsak støtter vi de synspunkter og temaer det forat har tatt opp i sitt innspill til høringen, med de presiseringene som følger nedenfor.

Overordnede kommentarer

Bane NOR er positiv til ny regulering som legger til rette for økt deling av informasjon og data i jernbanesektoren og at dette regelverket vil gjelde for Bane NOR.

I vår rolle som infrastrukturforvalter tilgjengeliggjør og deler vi store mengder data med togselskapene og andre aktører i jernbanesektoren. Det er en forutsetning for en velfungerende jernbanesektor og for videreutvikling av sektoren. Samtidig har Bane NOR ansvar for å forvalte samfunnskritisk infrastruktur. Det er viktig at reguleringen i tilstrekkelig grad sikrer at vi kan ivareta vårt ansvar om å forvalte samfunnskritisk infrastruktur (skjerming av informasjon av samfunnssikkerhetshensyn), samtidig som det legges til rette for deling av informasjon og data i sektoren.

Videre er det etter vårt syn viktig at regelverket i tilstrekkelig grad sikrer tredjeparters interesser (skjerming av forretningshemmeligheter, personvern mv).

Med bakgrunn i disse overordnede kommentarene har vi noen konkrete kommentarer. Dette er ingen uttømmende oversikt, men de viktigste er som følger:

- Dynamiske data
 - Når det gjelder dynamiske data så skiller vi mellom historiske data og sanntidsdata. Etter vårt syn bør det tydeliggjøres i regelverket hvilken plikt man har til deling av henholdsvis historiske data og sanntidsdata. Med bakgrunn i sikkerhetshensyn vil en omfattende plikt om å dele være mer problematisk for sanntidsdata enn for historiske data (større mulighet for misbruk). Vi ønsker at det legges til rette for deling av sanntidsdata, men at det samtidig er mulighet til å skjerme slike data av sikkerhetshensyn.
- Enerettsavtaler
 - Etter vårt syn er det uklart om deling av dynamiske data med enkeltaktører i jernbanesektoren vil utgjøre en enerettsavtale etter forslag til ny datadelingslov § 12, når slik deling skjer uten å gjøre dataene offentlig tilgjengelige. Dette bør etter vårt syn klargjøres.
- Konsekvenser
 - I høringsinnspillet til det tverrsektorielle datasamarbeidet i samferdselssektoren punkt 3.2.3 er det angitt at en konsekvens av det nye regelverket er økte kostnader for aktører som Entur, Avinor og Nye Veier. Vi kan opplyse at konsekvensen vil være den samme for Bane NOR.

Kommentarer vedrørende detaljerte geodata

Bane NOR er part i Geovekst-samarbeidet i 134 kommuner. Dette er et samarbeid på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer som har pågått i over 30 år. Samarbeidet har sørget for etablering, ajourføring og forvaltning av detaljerte geodata med god kvalitet i tråd med partenes behov. Vi er kjent med at Geovekst-samarbeidet vil utarbeide en egen høringsuttalelse og viser til denne for mer informasjon og detaljer.

Bane NOR er i utgangspunktet positive til lovforslaget om økt tilgjengelighet for detaljerte geodata. Vi vil imidlertid påpeke at gjennomføringen ikke bør gå på bekostning av et velfungerende samarbeid som leverer data med høy samfunnsmessig nytteverdi.

Dersom data fra Geovekst-samarbeidet blir fritt tilgjengelig er det nærliggende å anta at inntekter fra salg til privat næringsliv vil bli redusert til et minimum. Videre er det en reell risiko for at flere parter i samarbeidet vil trekke seg ut. Etter det vi kjenner til, gjelder dette først og fremst Telenor og nettselskapene, men det kan ikke utelukkes at også andre parter vil revurdere sin deltagelse. I sum vil reduksjon i salgsinntekter og samfinansiering kunne medføre at samarbeidet ikke lar seg videreføre i sin nåværende form. Dette kan igjen få negative konsekvenser for omfanget og kvaliteten på dataene som etableres og forvaltes gjennom Geovekst-samarbeidet.

I utredningen legges det til rette for en to-delt løsning som tilsier at Geovekst-samarbeidet vil kunne fortsette. Først må det etableres og gjøres tilgjengelig et nasjonalt homogent datasett i målestokk 1:5000. Dette datasettet vil ha en tilstrekkelig detaljeringsgrad til å tilfredsstille kravet om å tilgjengeliggjøre datasett med høy verdi. Videre legges det opp til at virksomheter som har et inntjeningskrav, kan ta betalt for sine data. For at Geovekst-samarbeidet skal kunne få inntekter for salg av detaljerte geodata er det avgjørende at Kartverket fortsatt kan regnes som en slik virksomhet. Bane NOR støtter utredningens forslag og vil understreke betydningen av at løsningen blir tatt med i loven.

Med vennlig hilsen

Elling Olav Longva
advokat
Konsernjuridisk

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur